

DE 6 VAKGEBIEDEN VAN BRUGEL

Voor de goede uitvoering van de controle- en adviesopdrachten die BRUGEL werden toegewezen, heeft de regulator besloten zijn activiteiten te organiseren rond zes belangrijke vakgebieden.

- 1 **Dienst Tarieven**
- 2 **Dienst Sociale Zaken**
- 3 **Geschillendienst**
- 4 **Dienst Hernieuwbare Energie**
- 5 **Dienst Markt en Netten**
- 6 **Juridische dienst**

Al deze teams van adviseurs en assistenten worden ondersteund door de interne pool Algemene diensten en overkoepeld door een coördinator die rapporteert aan de raad van bestuur. De nieuwe opdracht voor water wordt net als die voor elektriciteit en gas op transversale wijze geanalyseerd.

1

TARIEFBEVOEGDHEID

BRUGEL is bevoegd inzake het tarief voor de elektriciteits- en gasdistributie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de watersector is BRUGEL sinds 2018 ook verantwoordelijk voor de controle van de waterprijs.

IMPACT VAN DE COVID-19-CRISIS

Wat was de impact van de covid-19-crisis voor de energie- en de watersector?

Jérémie Van Den Abeele : Wat de tarieven betreft, is het duidelijk dat de gezondheids crisis een impact heeft gehad op het water- en energieverbruik. Hoewel wij nog niet over alle cijfers en tastbare gegevens beschikken, weten wij nu al dat deze episode gevolgen zal hebben in de toekomst. De energietarieven worden immers voornamelijk vastgesteld op basis van de verbruikte volumes. Op het hoogtepunt van de crisis werden voor bepaalde verbruiksprofielen dalingen van meer dan 7% opgetekend. Het tekort aan inkomsten zal waarschijnlijk moeten worden gecompenseerd.

Voor de watersector is de vaststelling wellicht minder kritiek: ook al is het verbruik van niet-huishoudelijke klanten gedaald, de huishoudens zijn blijven verbruiken ... of hebben zelfs meer verbruikt. De uiteindelijke impact op de inkomsten van de operatoren (onbetaalde facturen, enz.) zal in 2021 worden geanalyseerd.

Het jaar 2020 wordt als te atypisch beschouwd en zal waarschijnlijk niet worden gebruikt als referentie voor

toekomstige tariefprognoses. Naar mijn mening zullen we gedwongen zijn de cijfers te wegen of er zelfs helemaal geen rekening mee te houden en opnieuw terug te grijpen naar het jaar 2019.

Heeft de covid-19-crisis andere gevolgen gehad voor de sectoren?

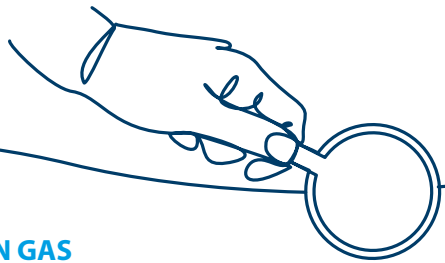
JVDA: De covid-19-crisis heeft naar alle waarschijnlijkheid ook een impact gehad op de incentive regulation van Sibelga. Via KPI's voor het bereiken van bepaalde doelstellingen, wordt de DNB immers aangemoedigd om goede prestaties neer te zetten of om via een ander mechanisme de zogenaamde beheersbare kosten onder controle te houden. Het zal moeilijk zijn om voor alle kostenposten te bepalen of de veranderingen al dan niet het gevolg zijn van de crisis. BRUGEL achtte het echter niet opportuun om de methodologieën te wijzigen, enkel en alleen om de stimuleringsmechanismen voor het jaar 2020 te schrappen. De netbeheerder ondervindt immers, in tegenstelling tot andere economische activiteiten, slechts marginale risico's in de huidige crisissituatie en kan een grotendeels positief resultaat behouden. Op basis van de reporting 2020 zullen we beoordelen of het al dan niet nodig is correctiemechanismen in te voeren.

Jérémie Van Den Abeele
Verantwoordelijke
tariefaspecten bij BRUGEL

*Bekijk het video-interview met
Jeremie Van Den Abeele.*

ELEKTRICITEIT EN GAS

Welke vaststellingen hebt u gedaan naar aanleiding van de controle van de tariefsaldi van SIBELGA in 2020?

JVDA: Zoals vastgelegd in de tariefmethodologieën die van toepassing zijn op de periode 2015-2019, hebben we in 2020 een controle uitgevoerd van de door SIBELGA gerapporteerde saldi en de samenstellende elementen ervan met betrekking tot het exploitatiejaar 2019. We stelden vast dat eind 2019 de gecumuleerde saldi 129 miljoen euro voor elektriciteit en 123 miljoen euro voor gas bedroegen, ten voordele van de Brusselse consumenten. Dankzij deze controle konden we de redelijkheid van de door SIBELGA ingevoerde kosten beoordelen en, voor sommige gevallen, de netbeheerder om bijkomende informatie vragen, teneinde deze kosten niet door de tarieven te laten dekken. Net als in voorgaande jaren hebben we geweigerd toe te staan dat bepaalde onredelijk geachte kosten worden gedekt door inkomsten uit de distributietarieven. Deze verworpen kosten bedroegen samen 181.000 euro voor elektriciteit en gas, een stijging ten opzichte van 2018. Na een globaal onderzoek van de door SIBELGA verstrekte verslagen en een specifieke analyse van bepaalde projecten/kosten, was BRUGEL van oordeel dat de door SIBELGA voorgelegde kosten in overeenstemming waren met de toepasselijke tariefmethodologieën.

Uit een in 2019 ontwikkelde denkpiste bleek dat gas misschien de energietransitie zou dienen te financieren? Wat heeft u in dit debat gedaan in 2020?

JVDA: Europa heeft zich voorgenomen om tegen 2050 koolstofvrij te worden. In deze context denkt BRUGEL na over de toekomst van gas in de hoofdstad en de financiering van zijn net wanneer er minder gas gebruikt zal worden.

De tariefbepalingen waarover moet worden beslist om te anticiperen op de geleidelijke gasuitstap of om deze ten minste koolstofvrij te maken, zijn in onze strategisch stappenplan reeds in 2020 aan bod gekomen. In 2021 zal hier nauwer aandacht aan besteed worden om deze bepalingen in de toekomstige methodologie te integreren.

Hoe werd de nieuwe tariefbepaling door de hele sector en de consumenten in 2020 ervaren?

JVDA: Om de vijf jaar is de goedkeuring van de tarieven voor de distributie van elektriciteit en gas een belangrijke mijlpaal voor de tariefdienst. In 2019 zijn we nagegaan of de tariefvoorstellen van SIBELGA in overeenstemming waren met de methodologieën (elektriciteit en gas). De invoering van dit nieuwe tarief op 1 januari 2020 heeft geen aanleiding gegeven tot een ongunstig advies of specifiek beroep.

Welke maatregelen hebt u genomen om het regelgevings-/tariefkader te optimaliseren?

JVDA: In 2020 heeft de raad van bestuur van BRUGEL een strategische visie goedgekeurd, waarvan één van de specifieke doelstellingen verband houdt met de tariefbepaling. In het kader van deze visie heeft onze dienst nagedacht over de aanwending van een stappenplan voor de bepaling van de water- en energietarieven. De energiesector ondergaat een belangrijke transformatie en moet het hoofd bieden aan ingrijpende tariefveranderingen onder invloed van milieu- en flexibiliteitsoverwegingen. Wij zijn ons er ook van bewust dat de consument nu een veel belangrijkere rol speelt dan vroeger. Dit gegeven wordt weerspiegeld in ons nieuwe stappenplan.

Wat energie betreft, zijn de voornaamste doelstellingen van dit stappenplan de methodologieën voor de periode

2025-2029 vast te stellen. BRUGEL streeft namelijk naar een nieuw, meer op stimulansen gebaseerd regelgevingsmodel. Een ander belangrijk aspect betreft de vaststelling van een nieuwe tariefstructuur voor de elektriciteitsdistributie (voornamelijk laagspanning).

Wat de watersector betreft, zal dit stappenplan er in 2021 vooral op gericht zijn de eerste tariefvoorstellen van de operatoren goed te keuren en kritisch tegen het licht te houden.

In 2019 deelde BRUGEL mee dat één op de vier euro die SIBELGA ontvangt, zou terugvloeien naar de aandeelhouders. Is deze situatie in 2020 geëvolueerd?

JVDA: Eigenlijk is de situatie niet echt veranderd. Voor zover het regelgevingsstelsel in de toekomst echter evolueert in de richting van een veel meer op stimulansen gebaseerde regelgeving, zou het paradoxaal zijn een model te handhaven waarin de aandeelhouder een rendement op kapitaal heeft dat lijkt op een rente. BRUGEL is ervan overtuigd dat het noodzakelijk is om een opwaartse spiraal te creëren waarin de operator wordt aangemoedigd om zijn diensten te verbeteren en te innoveren, ten voordele van de Brusselse consumenten.

Hoe staat het met de tariefkwesties in verband met projecten voor collectief zelfverbruik en energiegemeenschappen?

JVDA: Een van de belangrijkste elementen die met projectverantwoordelijken wordt besproken met betrekking tot energiegemeenschapsprojecten, betreft de afwijkingen van de geldende tariefvoorschriften. Deze afwijkingen maken het mogelijk verschillende pistes voor de tariefbepaling te onderzoeken en na te denken over de eerlijkste manier om duurzame tariefbepalingen te integreren in de volgende methodologie voor de periode

2025-2029. Het doel van dit kader voor afwijkingen is een goed evenwicht te vinden tussen de verzoeken van de projectverantwoordelijken, de incentive voor innovatie en de technische en financiële haalbaarheid. Als gewestelijke regulator kan BRUGEL echter alleen afwijken van de tarieven waarvoor zij verantwoordelijk is, aangezien bepaalde tarieftoeslagen op federaal niveau worden vastgelegd. In 2020 heeft onze dienst dan ook verschillende aanvragen tot afwijking kritisch onderzocht en opgevolgd, om na te gaan welke denkpistes de moeite waard zijn om het kader voor de toekomstige tariefbepaling mee te bepalen.

Welke denkpistes?

JVDA: Zo hebben wij bijvoorbeeld gekeken naar de bepalingen die we in aanmerking moeten nemen om kwetsbare klanten aan dit soort projecten te laten deelnemen. Aangezien voor energiegemeenschapsprojecten tegen betaling verbonden meters moeten worden geïnstalleerd, krijgen deelnemers aan innovatieve projecten bovendien een afwijking om meters gratis te kunnen laten plaatsen. Al deze stimuleringsmaatregelen zullen het mogelijk maken meer en meer projecten te realiseren en zo ook meer feedback te krijgen die een structureel tariefkader tot stand kan helpen brengen. Het idee is de consument ertoe aan te zetten zijn gedrag aan te passen door de overeenstemming tussen (lokale) productie en consumptie te bevorderen.

Bent u niet bang voor een tariefbepaling met twee snelheden?

JVDA: Wij blijven alle innoverende projecten aandachtig opvolgen omdat wij ons ten doel stellen om voldoende kennis op te bouwen om modellen vast te stellen die dit soort projecten op duurzame wijze kunnen ondersteunen. We zijn ons er ook van bewust dat, ook al wordt de tariefcomponent rijker en complexer, de factuur nog steeds leesbaar en begrijpelijk moet blijven voor de overgrote meerderheid van de consumenten. Het is dus

aan BRUGEL om tariefoplossingen aan te bieden die zowel een standaardoplossing bevatten voor klanten die niet over een slimme meter beschikken, als specifieke tarieven voor bijvoorbeeld meer dynamische klanten of klanten die actief betrokken zijn in energiegemeenschappen. In dit verband moet worden beklemtoond dat we bijzondere aandacht zullen besteden aan consumenten die geen rol kunnen spelen in de energietransitie.

WATERSECTOR

Wat heeft u verder ondernomen in verband met de 'water'-tariefmethodologieën die u in 2019 voor het eerst heeft ingevoerd?

JVDA: In 2019 hadden wij onze middelen ingeschakeld om twee tariefmethodologieën te ontwikkelen die beantwoordden aan de verschillende behoeften van de twee operatoren in de sector, namelijk VIVAQUA en BMWB. Deze aanpak was des te belangrijker omdat deze methodologieën nu bepalend zijn voor de invoering van toekomstige watertarieven voor alle Brusselaars. Na begin 2020 ter raadpleging te zijn voorgelegd aan de twee operatoren, zijn deze methodologieën voor advies voorgelegd aan Brupartners (voorheen de Economische en Sociale Raad) en aan het Comité van watergebruikers. Deze methodologieën zijn vervolgens voor openbare raadpleging voorgelegd en eind maart 2020 goedgekeurd, waarna ze op onze website werden gepubliceerd. Op basis van de publicatie van deze methodologieën hadden in januari 2021 nieuwe tarieven moeten worden vastgesteld en toegepast.

Waarom gelden deze tarieven niet in 2021?

JVDA: Om de waterarmoede te bestrijden en over de nodige middelen te beschikken om aangepaste sociale maatregelen te nemen, heeft de regering besloten de inwerkingtreding van de tariefmethodologieën met een jaar uit te stellen. Op basis daarvan en zo lang een specifieke subsidie uitblijft, zouden de tarieven vanaf 2022 aanzienlijk moeten stijgen

om de structurele financieringsbehoeften van de operatoren te dekken. De regering, die sociale maatregelen wilde treffen om op deze ontwikkeling te reageren, gaf er de voorkeur aan de inwerkingtreding van de tariefmethodologieën uit te stellen.

Wat zijn de gevolgen van dit uitstel voor de operatoren?

JVDA: Aangezien de inwerkingtreding van de tariefmethodologieën is uitgesteld tot 2022, hebben de operatoren verzocht om indexering (zoals in de ordonnantie is bepaald tijdens de overgangperiode). In dit verband heeft de BMWB verzocht om een indexering van de gewestelijke waterzuiveringsheffing met 3,7%, d.w.z. 0,55% van het totale tarief. Dit bedrag zal worden gebruikt om de kostenstijging als gevolg van de investeringen in het Waterzuiveringsstation Zuid en de toename van het aantal werknemers gedeeltelijk te dekken.

VIVAQUA heeft verzocht om een indexering van de waterprijs voor de distributie met 0,74% en een indexering van de gemeentelijke zuiveringsheffing - d.w.z. 0,54% van het totale tarief - om zijn investeringsbehoeften voor haar gehele netwerk gedeeltelijk te dekken.

In haar ontwerpadvies heeft BRUGEL zich uitgesproken voor de eisen van de wateroperatoren om de eindfactuur van een gemiddeld huishouden - d.w.z. 2 personen en 35m³ pp - met 1,1% te verhogen, wat neerkomt op een factuur van 260,3 euro/jaar in 2021, tegenover 257,5 euro/jaar in 2020.

VIVAQUA heeft ook een gewestelijke werkingssubsidie aangevraagd voor 2021, waarom?

JVDA: De gevraagde indexering zal de waterrekening van de consumenten in 2021 slechts licht doen stijgen. De gevolgen van deze beslissing hebben ertoe geleid dat VIVAQUA in 2021 een gewestelijke subsidie heeft aangevraagd om zijn budget sluitend te maken en de financiering van zijn activiteiten te garanderen. In de kaderverordening Water heeft BRUGEL ook de taak de regering te adviseren over de door de operator gevraagde subsidies. Wij hebben ons derhalve uitgesproken voor de toekenning van deze subsidie, die bestaat uit een vast deel van 30 miljoen euro, aangevuld met een voorwaardelijk deel van 5 miljoen euro.

Waarom heeft u een 'crash test' ingevoerd in 2020?

JVDA: Aangezien de operatoren een extra jaar hebben gekregen om hun tariefvoorstellen voor te bereiden, hebben wij van de gelegenheid gebruikgemaakt om bepaalde elementen van de methodologie te verfijnen en een nieuw model voor verslaglegging te ontwikkelen. Met het oog hierop heeft BRUGEL nauw met hen samengewerkt om de werkingsprocedures met betrekking tot deze nieuwe bepalingen te optimaliseren. Wij zijn dus overgegaan tot een crash test die interessante vaststellingen heeft opgeleverd over bepaalde wijzigingen die in de methodologieën moeten worden aangebracht om bepaalde nog voor interpretatie vatbare begrippen te verduidelijken of om het document leesbaarder te maken door te technische

passages te schrappen. De overstap van VIVAQUA naar een nieuwe analytische boekhouding vereiste ook de nodige aanpassingen aan de rapporteringsmodellen die als basis zullen dienen voor de toekomstige tarieven.

Welke initiatieven hebt u genomen om de transparantie van de waterprijzen te optimaliseren?

JVDA: Door de tariefmethodologieën aan een officiële raadpleging te onderwerpen, heeft BRUGEL een belangrijke vulgariseringsinspanning geleverd. Om deze operatie te optimaliseren, hebben wij aan onze communicatie gewerkt om hiervoor passende informatiedragers te ontwikkelen. Met het oog hierop hebben wij twee filmpjes en didactisch materiaal ontwikkeld om deze methodologie aan zoveel mogelijk mensen uit te leggen. Aangezien concepten met betrekking tot de watersector relatief nieuw zijn voor adviesorganen, waren we van mening dat een dergelijke vulgarisering noodzakelijk was. Het succes van deze operatie zal ons ook aanmoedigen om andere vulgariseringsprojecten uit te werken. Het is dankzij dit soort initiatieven dat de Brusselse consument zijn waterfactuur beter zal kunnen begrijpen.

Daarnaast hebben wij in 2020 ook een eerste opdracht met betrekking tot de milieukosten uitgeschreven. Doel is in de eerste plaats de bestaande oplossingen in andere landen/regio's door te lichten om de besprekingen voor te bereiden en dit concept de komende jaren in de watertariefbepaling te integreren.

In 2020 hebt u ook gewerkt rond waterarmoede, wat is daar uit voortgekomen?

JVDA: BRUGEL heeft deelgenomen aan talrijke werkgroepen over waterarmoede. In de meeste gevallen werd overwogen sociale maatregelen in te voeren, die in principe moeten worden opgenomen in de verwachte herziening van de Kaderverordening Water. De voorgestelde oplossingen zijn niet a priori gericht op een sociaal tarief, maar veeleer op de terbeschikkingstelling van een 'watercheque'. In 2020 kreeg BRUGEL van het kabinet van de minister de opdracht om scenario's voor de integratie van sociale maatregelen te kwantificeren en een methode te ontwikkelen om het bedrag van de gewestelijke tegemoetkoming in de facturen van de meest kwetsbare klanten te bepalen. Een van de door BRUGEL gesteunde doelstellingen is dat het bedrag van deze tegemoetkoming idealiter de in 2022 verwachte tariefstijging moet dekken.

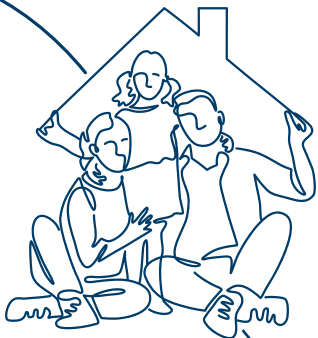
2

SOCIO-ECONOMISCHE ZAKEN

Naast de instrumenten die de federale staat heeft uitgewerkt om gezinnen beter te beschermen (specifiek sociaal tarief en Energiefonds), waakt ook de Brusselse wetgever over de bescherming van de huishoudelijke verbruikers die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) gedomicilieerd zijn. De dienst Socio-economische Zaken van BRUGEL adviseert de regering en verzekert de goede werking van de verschillende ingevoerde gewestelijke hefboomen om zo alle Brusselaars toegang te geven tot de energiemarkt.

Impact van de covid-19-crisis

Van bij het begin van de gezondheids crisis was het voor BRUGEL duidelijk dat de omvang van deze crisis een impact zou hebben op de energiemarkt en dat er een maatschappelijke weerslag uit kon voortvloeien. Daarom heeft de regulator de impact op sociaal en financieel vlak geanalyseerd en de verschillende spelers op de markt geraadpleegd. Wat het sociale aspect betreft, heeft de Brusselse regulator, na gesprekken met de OCMW's en in nauwe samenwerking met het kabinet van de minister van Energie, nagedacht over innovatieve oplossingen om de Brusselse gezinnen en kleine zelfstandigen te helpen. Aan

het einde van deze denkoefening, in mei 2020, heeft de regering een nieuw besluit uitgevaardigd dat het statuut van beschermde klant verder uitbreidt.

“Concreet is het statuut van beschermde klant uitgebreid tot nieuwe categorieën van huishoudens”, legt Carine Stassen uit. “Deze bescherming geldt dus voor particulieren die tussen 1 februari 2020 en 31 december 2020 gedurende ten minste 14 dagen tijdelijk werkloos waren, maar ook voor zelfstandigen die gebruikmaakten van het overbruggingsrecht. De consumenten met dit statuut kunnen zo vanaf de datum van toekenning gedurende één jaar het sociaal tarief genieten.”

Verlenging van de maatregelen

Dankzij deze bescherming konden huishoudelijke en zelfstandige klanten tijdelijk verhinderen dat ze zouden worden afgesloten of dat hun energieleverancier een invorderingsprocedure zou instellen. Gelet op de gezondheidssituatie werd deze maatregel - op voorstel van BRUGEL - verlengd tot eind juni 2021.

“Om het statuut van beschermde klant omwille van covid-19 te verkrijgen, moesten de aanvragers een onlineformulier, beschikbaar op onze website, invullen of het papieren formulier

Carine Stassen

Verantwoordelijke van de dienst Socio-economische Zaken bij BRUGEL

Bekijk het video-interview met Carine Stassen.

gebruiken dat met de ingebrekestelling van de energieleverancier werd meegestuurd”, aldus Carine Stassen. “De formule heeft goed gewerkt, want we hebben uiteindelijk 500 aanvragen ontvangen voor 160 toekenningen in het totaal ... wat veel is, ook al is het mogelijk deze cijfers nog verder te verhogen. Aangezien BRUGEL het enige kanaal is om dit speciale statuut toegekend te kunnen krijgen, hebben wij kunnen vaststellen dat de personen die een beroep doen op deze maatregel, gebukt gaan onder een structurele schuldenlast veroorzaakt door de tijdelijke stopzetting van hun activiteit.

Paradoxaal genoeg heeft BRUGEL, ondanks de onzekere situatie door de gezondheidscrisis, vastgesteld dat het aantal beschermde klanten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2020 is gedaald ten opzichte van januari 2019. Deze daling is het gevolg van de massale steuncampagne van de OCMW's, die - van juni tot december 2020 - een grote financiële injectie van de federale regering hebben gekregen. “In plaats van kwetsbare gezinnen het statuut van beschermde klant aan te bieden, een maatregel die vraagt dat de sociale situatie van de klant op een meer systematische manier wordt beheerd, lijken de OCMW's er in de huidige context de voorkeur aan te hebben gegeven schulden te vereffenen”, legt Carine Stassen uit.

Intensieve monitoring

Om te anticiperen op de gevolgen van de crisis, heeft de RvB van BRUGEL zich er ook toe verbonden de energieleveranciers te monitoren. Uit deze monitoring is gebleken dat de schuldenlast van de huishoudelijke klanten met +/-15% is gestegen. De schuldenlast van kleine zelfstandigen en kmo's, en met name van de in het BHG sterk ontwikkelde horecasector, is zeer sterk gestegen. De tweede lockdown heeft deze stijging nog versterkt.

“Om met deze kritieke situatie om te gaan, zijn energieleveranciers vaak opgetreden als ‘schatbewaarder’ voor zakelijke klanten”, verduidelijkt Carine Stassen. “De meeste van hen hebben weinig agressieve inningsprocedures gevoerd, zodat kleine en middelgrote ondernemingen niet kopje onder

zouden gaan. Zij hebben ook voor een groot deel de betaling van de voorschotten van bedrijven die door de lockdown moeten sluiten, opgeschort of opnieuw onderhandeld over betalingsregelingen. En ondanks de ingewikkelde financiële situatie zijn de leveranciers hun financiële verplichtingen ten aanzien van de DNB nagekomen.”

Om zelfstandigen en kmo's te informeren over deze gewestelijke beschermingsmaatregel, heeft BRUGEL van haar kant specifieke communicatiecampagnes opgezet, met name via sociale media.

Bescherming tijdens de winter

Eind maart 2020, na de eerste schok van de covid-19-crisis, heeft BRUGEL een eerste verlenging van de winterbescherming gevraagd. “In die dagen werden de OCMW's overstelpt met aanvragen, vooral van kleine zelfstandigen”, legt Carine Stassen uit. “Wij hebben om een verlenging van de bescherming tot juni gevraagd om te voorkomen dat de problemen nog groter worden. Wij waren van mening dat de OCMW's, gelet op de ernst van de crisis, ontlast moesten worden en zich moesten concentreren op hun basisopdracht en niet op de risico's van de afsluiting. Bovendien is de lockdown geen goed moment om de nodige stappen te ondernemen om een contract na de afsluiting opnieuw te activeren.”

Tweede verlenging

In het licht van deze ontwikkelingen heeft BRUGEL vervolgens om een tweede verlenging tot 31 mei 2021 verzocht. “Een beslissing met zware gevolgen omdat de overheid door deze maatregelen gedwongen was de winterbescherming gedurende 18 maanden op het sociale tarief te handhaven”, aldus Carine Stassen. “Zoals men weet is deze bescherming in oktober 2019 ingegaan. En als regulator zijn wij gevoelig voor dit soort herhaalde verlengingen. Aangezien BRUGEL verantwoordelijk is voor de goede werking van de vrijgemaakte energiemarkt, gaat onze aandacht in de eerste plaats uit naar hoe onze klanten snel opnieuw kunnen aansluiten bij de marktdynamiek.”

BRUGEL vraagt dan ook om de uitbreiding van deze maatregel te koppelen aan een methodische opvolging van alle winterklanten. En dit om hen zo snel mogelijk weer in de markt op te nemen en vooral zonder geconfronteerd te worden met de stress en het gevoel van ontmenselijking waarmee een afsluiting gepaard gaat.

“Omdat het aantal personen dat winterbescherming geniet, is blijven toenemen, heeft de regering Leefmilieu Brussel gevraagd werkgroepen te organiseren, waarvan BRUGEL deel uitmaakte”, legt Carine Stassen uit. “In deze context heeft SIBELGA alle winterklanten gecontacteerd om hen voor te stellen om hen op te nemen in de gepersonaliseerde opvolging van het OCMW in hun gemeente. Aangezien het aantal leveranciers in het BHG relatief gering blijft, hebben huishoudens die bij alle leveranciers schulden hebben gemaakt, moeite om nieuwe contracten af te sluiten. Het is dan aan de OCMW's om de situatie te objectiveren en de schulden te betalen die hen in staat zullen stellen een leverancier te vinden.”

Eind december 2020 werden haast 2.000 winterklanten door de DNB van elektriciteit voorzien.

Een almaar hardere markt

In 2020 hebben zich geen belangrijke wijzigingen voorgedaan in het reguleringsstelsel voor de energiemarkt in het BHG. De leveranciers hebben hun procedures deels aangescherpt door de wijken waar zij aan huis-aan-huisverkoop hebben gedaan op een objectievere manier aan een fijnmazige controle te onderwerpen. “Leveranciers hebben in 2020 ongetwijfeld hun commercieel beleid aangescherpt. Zij voeren nu gedetailleerde analyses uit van hun prospects om hun overnameoperaties te beveiligen. Sommige van hen doen trouwens geen overnames meer en schroeven vrijwillig hun marktaandeel terug om de risico's te beperken.”

Er zij op gewezen dat leveranciers met een groot zakelijk klantenbestand het zwaarst door de crisis zijn getroffen.

Risico op ont koppeling

Historisch gezien is de energieschuld in het BHG hoger dan in de andere twee gewesten van het land. De leveranciers trachten dan alle portefeuilles in de drie gewesten af te vlakken om hun rekeningen in evenwicht te brengen.

“Gelet op de verschillende wijzigingen in de reguleringskaders in aangrenzende gewesten maken wij ons zorgen over een mogelijke loskoppeling van de sectoren, die zou kunnen leiden tot gewestelijk gedifferentieerde tarieven”, legt Carine Stassen uit .

Sociale huisvesting en winterklanten

In 2020 kreeg BRUGEL te kampen met een ernstig probleem doordat leveranciers afhaakten om gas te leveren aan 33.000 sociale woningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die werden bevoorradat tegen het federale sociale tarief. Bij het verstrijken van het contract op 31 december 2020 had geen enkele leverancier een offerte ingediend.

“Na analyse begrepen we dat deze opdracht voor een duur van vier jaar erg risicovol was. Daarom wilde geen enkele leverancier er een offerte voor indienen”, zegt Carine Stassen. *“Om een oplossing te vinden voor het feit dat leveranciers verstek laten gaan, hebben wij SIBELGA gevraagd alle klanten van deze woningen tijdelijk op het statuut van winterklant te plaatsen en - zoals wettelijk bepaald - alle bevoorradingspunten over te nemen. De concrete uitvoering van deze operatie in zo’n korte tijd en zonder aangepaste infrastructuur was een echte uitdaging voor de DNB. In normale tijden kent SIBELGA het wintertarief toe aan ongeveer 2 tot 3.000 gezinnen per jaar. Aangezien het sociale tarief en de berekening ervan een federale bevoegdheid is, hebben wij in goede coördinatie met de CREG verschillende overlegssessies georganiseerd met verschillende spelers om iedereen in staat te stellen de moeilijkheden/risico’s waarmee dit soort opdracht gepaard gaat, te begrijpen. Er werd een oplossing aangereikt en deze sociale woningen zullen binnenkort door een commerciële leverancier van energie kunnen worden voorzien.”*

Vergelijkende studie met andere landen

In het kader van het Belgische Interfederale Energiepact en in antwoord op een verzoek van de verschillende ministers van Energie heeft PWC voor rekening van de vier Belgische energieregulators een vergelijkende studie gemaakt van de elektriciteits- en aardgasprijzen in België en in de buurlanden (Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk).

“Uit dit rapport, dat de prijzen van januari 2020 analyseert, blijkt dat we in België relatief weinig betalen voor aardgas, maar dat de elektriciteitsfactuur hoog is voor huishoudens, kmo’s en elektro-intensieve industrieën”, legt ze uit. *“De aardgasrekening is relatief laag omdat de consument minder openbare dienstverplichtingen, toeslagen en heffingen betaalt dan voor elektriciteit.”*

Uit deze analyse bleek met name dat Belgische huishoudens en bedrijven die op laagspanning zijn aangesloten, een hoge elektriciteitsfactuur betalen in vergelijking met de buurlanden. De elektriciteitsfactuur van niet-elektro-intensieve ondernemingen die op midden- of hoogspanning zijn aangesloten, is echter vergelijkbaar met die welke in de buurlanden wordt waargenomen. Aangezien buurlanden (waaronder Vlaanderen) stevast aanzienlijke kortingen toekennen aan bedrijven met elektro-intensieve activiteiten, ondervinden vergelijkbare bedrijven in Brussel en Wallonië een aanzienlijk concurrentienadeel.

BruSim-tariefsimulator

Om de Brusselse consument in staat te stellen de offertes van gas- en elektriciteitsleveranciers te vergelijken, heeft de tariefsimulator BruSim in 2020 nieuwe ontwikkelingen geïntegreerd.

“Deze simulator, die we in 2012 - in samenwerking met de CWaPE - hebben opgezet, is sterk verder ontwikkeld

om beter aan te sluiten bij de huidige energiemarkt”, zegt Carine Stassen. *“Deze veranderingen omvatten het beheer van promoties, de integratie van het nieuwe ‘prosumer’-consumentenprofiel en het in aanmerking nemen van de energiemix.”*

De verschillende tijdelijke promoties die door de elektriciteits- en gasleveranciers worden aangeboden, worden nu automatisch weergegeven bij het bekijken van de resultaten. Door te klikken op de vermelding ‘promotieprijs’ kan de consument details verkrijgen over de kortingen waarmee bij de berekening rekening is gehouden.

“Bezoekers kunnen ook tot drie offertes selecteren en vergelijken”, legt ze uit. *“Wat de posten op de factuur betreft, kunnen ze heel duidelijk de verschillende voorstellen van de leveranciers zien: vaste bijdrage, verbruik, de bijdrage voor groene energie, enz. Via bepaalde filters (energiebron, contracttype of duur van het contract) hebben zij ook de mogelijkheid om de offertes te selecteren die het best aan hun verwachtingen beantwoorden.”*

Door te vermelden dat hij ‘prosumer’ is, krijgt de consument ook de resultaten die overeenkomen met zijn situatie en kan hij vervolgens een weloverwogen keuze maken voor een leverancier. Brusselaars die overwegen in fotovoltaïsche panelen te investeren, kunnen ook een simulatie uitvoeren om te meten welke impact een dergelijk initiatief zal hebben op het bedrag van hun volgende facturen.

Karine Sargsyan
Verantwoordelijke van de
Geschillendienst bij BRUGEL

Bekijk het video-interview met
Carine Sargsyan.

3

GESCHILLENDIENST

Na de vrijmaking van de energiemarkt heeft de wetgever de Geschillendienst van BRUGEL opgericht, een orgaan voor de buitengerechtelijke oplossing van geschillen. Deze dienst, waarvan iedereen gratis kan gebruikmaken, kan snel optreden als bemiddelaar voor alle consumenten, verenigingen, instellingen of magistraten die hierop een beroep doen.

Digitalisering van de dienst

In 2020 heeft de Geschillendienst zijn organisatie en de manier waarop hij processen beheert, verder verfijnd. Aangezien de dienst volledig digitaal werkt, biedt hij nu extra ergonomische mogelijkheden en is hij vlotter toegankelijk. Voortaan gebeuren alle handelingen vanop afstand, zowel de klachtenopvolging als de elektronische ondertekening van een document. Rekening houdend met deze nieuwe regeling, heeft de covid-19-crisis een eerder beperkte impact gehad op de opvolging van de dossiers. Omdat de cel moest werken met een verminderde personeelsbezetting heeft de behandeling van sommige dossiers wel wat vertraging opgelopen.

“In 2020 stelden we een daling van het aantal klachten vast. Onze dienst heeft 96 klachten behandeld, tegenover 116 in 2019”, legt Karine Sargsyan uit. “Deze daling houdt waarschijnlijk verband met de covid-19-crisis. We zijn een fysieke dienstverlening blijven bieden, maar we hebben wel een weg moeten vinden om de beperkingen opgelegd door de gezondheidsmaatregelen op te vangen.”

Niet-gekwantificeerd werk

Voor velen bestaat de taak van de Geschillendienst in het sorteren en behandelen van klachten. Deze enge visie strookt niet helemaal met de werkelijkheid. *“Aangezien onze medewerkers die instaan voor de klachtenbehandeling, in eerste lijn de noodoproepen opvangen, reikt hun werk veel verder dan de loutere behandeling van klachten”,* legt Karine Sargsyan nog uit. *“De medewerkers die dit jaar de oproepen hebben beantwoord, werden meer dan gewoonlijk geconfronteerd met mensen bij wie de meter dreigde te worden afgesloten. Deze noodsituaties brengen veel interfacewerk met zich mee en vergen een volledige inzet van de medewerker die de oproepen moet beantwoorden.”*

Informatieopdracht

Net als in 2019 besteedden de eerstelijnsmedewerkers van de dienst ook veel tijd aan het beantwoorden van vragen over het wettelijk kader, de bescherming van de consument of technische problemen ... *“Deze werklust, die verband*

houdt met het verstrekken van informatie en de opvolging van noodgevallen, is moeilijk te kwantificeren”, benadrukt Karine Sargsyan. “Vooral omdat de mensen die een beroep doen op onze diensten in de meerderheid van de gevallen vaak moeite hebben om hun problemen uit te leggen. Zoals

wij reeds in het vorige boekjaar hebben opgemerkt, zou deze bevoorrechte interfacel naar waarde moeten worden geschat. Temeer daar dit niet-gekwantificeerde werk de doeltreffendheid van de behandeling van klachten binnen de gestelde termijnen ondermijnt.”

Verdeling van de behandelde en afgesloten klachten volgens het soort procedure in 2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geschillendienst van BRUGEL	55	44	49	64	98	78
Verzoek om inlichtingen	1	1	1		11	14
Federale Ombudsman – verzoek om advies	12	4	6	4	3	
Rechtstreeks door BRUGEL behandelde klacht		3	9	8	3	3
Federale Ombudsman – ter informatie	35	27	24	15	1	
Verzoek om advies verwerkt door BRUGEL				1		1
Totaal	103	79	89	92	116	96

Régis Lambert
Verantwoordelijke
Hernieuwbare Energie bij
BRUGEL

*Bekijk het video-interview met
Régis Lambert.*

PROMOTIE VAN HERNIEUWBARE ENERGIE

De opdracht van de dienst Hernieuwbare Energie van BRUGEL berust op drie grote krachtlijnen: de stimulansen voor de productie, informatie over de oorsprong van groene stroom en de integratie van hernieuwbare energie in het net en op de markt.

Welke impact heeft de COVID-19-crisis gehad op de sector van de hernieuwbare energie?

Régis Lambert: De nieuwe vermenigvuldigingscoëfficiënten die in juni 2020 in werking zouden treden, konden pas in januari 2021 worden ingevoerd. Door de gezondheids crisis kreeg de fotovoltaïsche sector zware klappen en kon de toeleveringsketen niet normaal functioneren. Heel veel operatoren konden hierdoor de termijnen van hun contracten niet naleven. Aangezien veel projecten rekenden op de plaatsing van installaties net voor de verlaging van de coëfficiënten, stelde BRUGEL - na een analyse van de situatie en een overleg met de belanghebbenden - voor om deze verlaging van de coëfficiënt uit te stellen tot in januari. De Regering besliste om de regulator te volgen.

Als gevolg van de gezondheids crisis konden we ook geen certificering van de installaties ter plaatse uitvoeren. We hebben dan maar een zelfbezoekprocedure ingevoerd. In dat verband vroegen wij aan de prosumenten om het bezoek zelf uit te voeren via foto's die ze naar ons moesten sturen. Zodra het mogelijk is, zullen we de controlebezoeken ter plaatse uiteraard hervatten.

Hoeveel groene stroom werd er in 2020 geproduceerd?

RL: In 2020 heeft de productie van hernieuwbare energie een grote sprong voorwaarts gemaakt. Begin 2021 toonden de cijfers (voorlopige gegevens) aan dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 231 GWh hernieuwbare elektriciteit had geproduceerd - exclusief warmtekrachtkoppeling op aardgas - tegenover 219 GWh in 2019. In 2020 bedroeg het aandeel fotovoltaïsche energie 121 GWh (tegenover 88 GWh in 2019). Ten opzichte van de doelstellingen voor 2030 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de doelstelling van de hernieuwbare elektriciteitsproductie voor het jaar 2020 dus ruimschoots bereikt... en heeft het specifiek op het gebied van de fotovoltaïsche installaties zelf een voorsprong van enkele jaren. In vergelijking met de zeer duidelijke groei van deze hernieuwbare energiebron zijn andere er dan weer sterk op achteruit gegaan. De verbrandingsoven heeft bijvoorbeeld een kleiner percentage groene stroom geproduceerd, wat wellicht te wijten is aan de context in verband met de COVID-19-crisis.

Kunnen we op het vlak van de fotovoltaïsche productie spreken van een uitzonderlijk jaar?

RL: Absoluut! Uit de cijfers van de fotovoltaïsche productie die we hebben verzameld, blijkt dat we een recordjaar hebben gehad. Zo hebben we vastgesteld dat in 2020 meer dan 50 MWp (megawattpiek) werd geïnstalleerd. Vorig jaar was er al sprake van een eerste record met 40 geïnstalleerde MWp. Vandaag beschikt het volledige Brussels

Hoofdstedelijk Gewest dus over meer dan 180 MWp aan fotovoltaïsche installaties.

Hoe kan deze vooruitgang van de fotovoltaïsche energie worden verklaard?

RL: Door over te gaan tot een gedetailleerde analyse van de situatie, stellen we ook vast dat $\frac{3}{4}$ van het fotovoltaïsche vermogen van de voorbije drie jaar werd geïnstalleerd door externe investeerders of in het kader van het in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gelanceerde SolarClick-programma. Er moet worden opgemerkt dat deze vooruitgang voornamelijk wordt gestimuleerd door de grote fotovoltaïsche installaties, terwijl de media zich meestal richten op de installaties van particulieren. Deze 'privéproductie' vertegenwoordigt in feite slechts minder dan 10% van de totale fotovoltaïsche energieproductie.

Daarnaast is het ondersteuningsniveau voor de fotovoltaïsche energieproductie sinds 2013 niet gedaald. BRUGEL vraagt trouwens al enkele jaren om een verlaging van deze steun, aangezien de kosten die inherent zijn aan een installatie sinds 2013 geleidelijk zijn gedaald. De Regering heeft beslist om deze verlaging van de steun in 2020 te concretiseren. Dit werd door de markt geïntegreerd en de aanvragen voor projecten zijn vóór deze deadline vermenigvuldigd. Alle spelers wilden nog profiteren van de huidige steun alvorens deze zou worden verlaagd.

Hoe staat het met de warmtekrachtkoppeling?

RL: Op het niveau van de warmtekrachtkoppeling tonen de cijfers een stagnerende tendens. In termen van geïnstalleerd vermogen zijn de cijfers al ongeveer vijf jaar constant, namelijk net geen 45 MW. We stellen vast dat het aantal installaties toeneemt, maar er is gebleken dat dit vooral kleine installaties zijn die niet veel extra geïnstalleerd vermogen opleveren. Daarnaast is voor sommige grote installaties de toekenning van de groenestroomcertificaten gestopt doordat het einde van de steunperiode van 10 jaar is bereikt, waardoor ze geen deel meer uitmaken van het systeem.

Hoeveel groenestroomcertificaten werden in 2020 uitgereikt?

RL: In 2020 heeft BRUGEL 695.000 groenestroomcertificaten (GSC) uitgereikt. Voor dat jaar bedroeg het quotum aan groenestroomcertificaten 10% in vergelijking met de geleverde elektriciteit. Resultaat: iets meer dan 450.000 GSC zullen nietig moeten worden verklaard. Het overschot van +/- 250.000 wordt dus opgeteld bij het geregistreerde aantal in 2019. De leveranciers zullen er dus geen probleem mee hebben om aan hun verplichtingen te voldoen.

Wat is er gebeurd met de voorafgaande analyse die uw diensten hebben uitgevoerd met betrekking tot de invoering van een typologie van 5+1 categorieën?

RL: De steun voor de fotovoltaïsche installaties wordt verleend op basis van hun grootte. De historische criteria voor deze toekenning hebben betrekking op installaties onder en boven een piekvermogen van 5 kW. Deze typologie verdiende het om te worden verfijnd door de creatie van bijkomende categorieën, rekening houdend met het feit dat tussen 10 kW piek en 250 kW piek het verschil enorm groot is in termen van installatiekosten en schaalvoordelen. In 2019 zijn we begonnen met een voorafgaande analyse. De Regering heeft ons gevraagd om die verder uit te diepen. Deze studie heeft geleid tot de uitwerking van een voorstel voor een nieuwe typologie met 5 categorieën in verband met de omvang (onder 5 kWp, van 5 tot 36 kWp, van 36 tot 100 kWp, van 100 tot 250 kWp en boven 250 kWp) en een speciale BIPV-categorie.

We hebben deze nieuwe categorisering aan een openbare raadpleging onderworpen en aan de sector voorgelegd. Vervolgens hebben we een advies uitgebracht dat werd gevolgd en dat begin januari 2021 in werking is getreden.

Welk effect had deze beslissing op de sector?

RL: In aansluiting op deze nieuwe categorisering raadde onze dienst aan om de historische ondersteuning te verlagen, om beter aan te sluiten bij de marktrealiteit. We

hebben een daling van 20% aanbevolen voor de kleinste categorie en 46% voor de grotere installaties. Deze beslissing moet in het licht worden gesteld gezien het feit dat de vermenigvuldigingscoëfficiënten sinds 2013 nooit naar beneden zijn bijgesteld. Van winstgevend was de investering dus te winstgevend geworden. Deze aanpassing was daarom essentieel geworden.

In 2020 konden de kleine Brusselse prosumenten voor het eerst niet meer genieten van de volledige compensatie. Heeft deze situatie nog tot discussies geleid?

RL: In 2020 konden de kleine Brusselse prosumenten (minder dan 5 kW) niet langer profiteren van de compensatie op het deel 'netwerkkosten'. Dat was voor hen een primeur. Ze blijven echter profiteren van een vergoeding op het energiegedeelte. Er moet aan worden herinnerd dat deze situatie in 2014 door BRUGEL werd aangekondigd via onze tariefmethodologie. In 2014 tekenden enkele consumentengroepen beroep aan, maar ze haalden hun gelijk niet. Het debat is dus gesloten.

In 2019 bent u gestart met een kwalitatieve studie over het systeem van de groene certificaten. Kunt u ons daarover iets meer vertellen?

RL: In 2019 hebben we het consultancybedrijf PwC de opdracht gegeven om een kwalitatieve studie over het huidige systeem van groenestroomcertificaten uit te voeren. Deze audit resulteerde in twee opties: een intra-systeemoplossing om de bestaande te verbeteren en een extra-systeemoplossing die een volledige verandering aanraadde. Na een analyse van deze twee opties kwamen we tot de conclusie dat een radicale verandering van het systeem aanzienlijke transitiekosten met zich zou

meebrengen, wat de markt zou kunnen destabiliseren. Deze optie zou ook tot een aanzienlijke rechtsonzekerheid leiden, aangezien de meeste aankoopcontracten op lange termijn worden afgesloten. Daarom beslisten we dat het beter was om in het huidige systeem te blijven en tegelijk de marktfluiditeit en de informatieverstrekking aan de actoren te verbeteren. Met dit in het achterhoofd zijn we van plan om de procedures voor de kleinste producenten van GSC te vereenvoudigen. We veranderen het systeem dus niet, maar we optimaliseren het!

Hoe ver staat het met de lancering van het eerste project rond collectief zelfverbruik in Brussel?

RL: In 2019 hebben we de mogelijkheid geactiveerd die (via de ordonnantie) aan BRUGEL werd geboden om afwijkingen op de markt- en tariefregels toe te staan. Ons doel was om een afwijkend kader ('regulatory sandbox') in te voeren om innovatieve energiemodellen, zoals energiegemeenschappen, te testen. In dat verband hebben we eind 2019 de eerste officiële aanvragen van projectbeheerders ontvangen. Zo konden vijf proefprojecten op de rails worden gezet, waarvan er één - het project 'Les Bambins' in Ganshoren - in augustus 2020 werd gelanceerd. Dit project betreft een school die is uitgerust met fotovoltaïsche panelen en een tiental particuliere consumenten (waarvan er een ook over FV-panelen beschikt). BRUGEL stond voor de deelnemers van dit project een afwijking op de markt- en tariefregels toe, omdat het normaal niet is toegelaten om rechtstreeks elektriciteit te verkopen. En dat is wat de school en de particuliere deelnemer doen door de overtollige energie die ze produceren beschikbaar te stellen aan de andere

deelnemers. Daarnaast werd een andere afwijking op de tariefregels toegestaan, waardoor ze een verlaagd nettatarief kunnen genieten. Als regulator zijn we van mening dat energiegemeenschappen modellen zijn met een hoog potentieel, vooral voor een agglomeratie als Brussel. Om de te ondernemen stappen uit te leggen, de opvolging van dossiers te verzekeren en initiatieven aan te moedigen, hebben we in augustus 2020 ook een speciale website online gezet (<https://innovatieve-projecten.brugel.brussels>).

In 2020 heeft BRUGEL de vermenigvuldigingscoëfficiënt die wordt toegepast op de warmtekrachtkoppeling in collectieve huisvesting herzien. Waarom?

RL: Net als voor de fotovoltaïsche sector heeft BRUGEL een oefening uitgevoerd om het vereiste ondersteuningsniveau voor de warmtekrachtkoppelingprojecten opnieuw te berekenen. Deze studie werd aan een openbare raadpleging onderworpen om een input van alle actoren uit de sector te krijgen. In aansluiting op deze oefening heeft BRUGEL beslist om de 4 bestaande categorieën te behouden. De steun wordt daarom gehandhaafd of naar beneden herzien.

BRUGEL heeft analyses uitgevoerd op de BIPV-markt en de integratie ervan in het groenestroomcertificaatmechanisme. Waarom?

RL: In 2020 heeft BRUGEL een ambitieus werk uitgevoerd met alle BIPV-actoren (building-integrated photovoltaics). Deze oplossingen die fotovoltaïsche systemen integreren in bouwmaterialen, de gebouwschil en de gevels, hebben het voordeel dat ze elektriciteit produceren. Bij BRUGEL zijn we er vandaag van overtuigd dat het een van de elementen is

die de productie van hernieuwbare energie in een regio als Brussel kunnen stimuleren. Tijdens onze uitwisselingen met de sector zijn we erin geslaagd om een duidelijke definitie van de BIPV te geven, de talrijke soorten van producten te categoriseren en de geschikte ondersteuningsniveaus voor elke categorie te identificeren. Het ontwerpvoorstel werd eind 2020 gepubliceerd en aan een openbare raadpleging onderworpen. Aangezien alle actoren vooraf werden betrokken, hebben we geen enkele opmerking ontvangen.

Waarom heeft BRUGEL zijn statistieken over hernieuwbare energie herzien?

RL: Onze beslissing om de statistieken te herzien vloeit voort uit een denkoefening over de bovengenoemde kwalitatieve studie. Een van de conclusies had betrekking op de noodzaak om de informatieverstrekking aan de actoren te verbeteren. In dat verband hebben we beslist om de reikwijdte van de overgemaakte informatie uit te breiden en alle gegevens op een meer rationele manier te centraliseren.

Welke maatregelen heeft u in 2020 genomen om de traceerbaarheid van de garanties van oorsprong (GO) te garanderen?

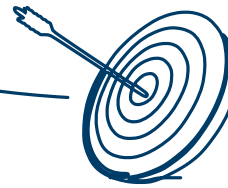
RL: Wat de garanties van oorsprong betreft, het Europese instrument voor de traceerbaarheid van de geleverde elektriciteit, volgt BRUGEL de werken van de AIB actief op inzake de uitbreiding van het toepassingsgebied tot andere energiedragers, zoals biogas, waterstof en warmte en koude.

Daarnaast slaagde BRUGEL erin om zijn audit, die werd uitgevoerd door de AIB, succesvol af te ronden na een intensief uitwisselingsproces. Deze audits zijn voor de AIB het instrument bij uitstek om de naleving en de kwaliteit van de protocollen en de regels onder haar leden te waarborgen.

Tot slot hebben we belangrijk werk verricht met betrekking tot onze onlinetool 'Greencheck', die sinds de zomer van 2020 helemaal up-to-date is.

5

DIENST MARKT EN NETTEN

Voor de energiesector (elektriciteit en gas) hebben de opdrachten van de dienst Markt en Netten van BRUGEL in 2020 opnieuw drie krachtlijnen gevolgd: de technische omkadering van het elektriciteits- en gasnet, het toezicht op de leveringsmarkt van elektriciteit en gas en de implementatie van de flexibiliteitsmarkt. Voor de gewestelijke watersector heeft de dienst Markt en Netten een bijdrage geleverd aan verschillende opdrachten om de werking van de sector op te volgen.

GAS- EN ELEKTRICITEITSSECTOR

OPVOLGING VAN HET TECHNISCHE BEHEER VAN DE NETTEN

Om het technische beheer van het elektriciteits- en gasnet op te volgen, zorgt BRUGEL voor de implementatie van niet-discriminerende, betrouwbare en performante netten.

Energietransitie

De energietransitie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) wordt omkaderd door het Energie-Klimaatplan van het BHG. Dit gewestelijk plan is in overeenstemming met de Europese richtlijnen en streeft ambitieuze doelstellingen na zowel tegen 2030 als tegen 2050. *'Om deze energietransitie in goede banen te leiden, heeft BRUGEL bepaald welke wettelijke, reglementaire en regelgevende hervormingen op het niveau van het beheer van de netten en de werking van de markt moeten worden doorgevoerd'*, zegt Farid Fodil-Pacha, verantwoordelijke van de dienst Markt en Netten.

In dat verband onderzocht de regulator of de door het Gewest aanbevolen maatregelen ter bevordering van deze transitie kunnen worden geïntegreerd: optimalisering van

de gedecentraliseerde productie van hernieuwbare energie, elektrificatie van verwarmingstoestellen, ontwikkeling van elektrische voertuigen en alternatieve brandstoffen, enz. *'Om de voorstellen van BRUGEL te objectiveren, hebben we adviezen en studies voorgesteld over onder meer de slimme meters, de elektrische voertuigen, de hervormingen van de elektriciteitsordonnantie, de beslissingen over de technische reglementering'*, benadrukt hij ook nog. *'Al deze initiatieven dragen bij aan de ondersteuning van de oplossingen die in het Energie-Klimaatplan worden aanbevolen.'*

Verbonden meters

In 2019 startte BRUGEL met een uitgebreide studie om de economische, ecologische en sociale mogelijkheden voor de inzet van de verbonden meters, die gewoonlijk 'slimme meters' worden genoemd, te onderzoeken. In 2020 kwamen uit de resultaten van deze studie drie grote conclusies naar voren.

'De analyse van de resultaten van deze studie toonde aan dat zonder een aanpassing van het opt-intoestemmingsstelsel (dat uitgaat van de voorafgaande toestemming van de klant) alle bestudeerde modellen economisch ineffectief zouden zijn', zegt Farid Fodil-Pacha. *'Uit de conclusies van de studie bleek ook dat, om het succes van de uitrol van de slimme meters te*

Farid Fodil Pacha

Verantwoordelijke voor de technische dienst Markt en Netten bij BRUGEL

Bekijk het video-interview met Farid Fodil Pacha.

garanderen, andere niches zouden moeten worden uitgebreid, zoals die van de energiegemeenschappen bijvoorbeeld. Bovendien zou ook de geografische inzet moeten worden bevorderd en het opt-outsysteem worden gegeneraliseerd (waardoor de klant de verbinding met zijn meter kan weigeren). Tot slot zou ook het wettelijke, reglementaire en regelgevende kader moeten worden aangepast om de geoptimaliseerde inzet van de meters en de uitvoering van ondersteunende maatregelen voor de Brusselse consumenten, in het bijzonder de meest kwetsbaren, te laten slagen.'

Om de burgers en de belanghebbenden te informeren over de resultaten van de openbare raadpleging die begin 2020 werd gehouden, maar ook om de studie voor te stellen en antwoorden te geven op de geuite bezorgdheid, werd aan het einde van het jaar een webinar georganiseerd. De 72 deelnemers kregen daar de kans om hun mening te geven en van gedachten te wisselen met enkele vakdeskundigen. BRUGEL maakte dan weer van deze gelegenheid gebruik om zijn definitieve standpunt over het thema toe te lichten.

IMPACT VAN DE COVID-19-CRISIS

In maart en april 2020 heeft de netbeheerder (DNB) enkele activiteiten bij de klanten opgeschort, zoals de aansluiting, meteropeningen en -sluitingen, de opname van de meterstanden. 'Hierdoor heeft de markt ook vertraging opgelopen bij de installatie van de A+/A- meters bij de prosumenten', legt Farid Fodil-Pacha uit. De DNB heeft ook een nieuw protocol ingevoerd voor tussentijdse afspraken bij klanten. 'SIBELGA en ELIA hebben onder meer specifieke procedures ingevoerd om het werk in gedegradeerde modus (quarantaine, interventies in gevoelige gebieden, enz.) van het personeel te beheren.' De werken op het terrein werden vanaf 11 mei 2020 hervat.

Ontwikkeling van elektrische voertuigen

De ontwikkeling van elektrische voertuigen is al enkele jaren een van de energie-uitdagingen waaraan de hoofdstad het hoofd probeert te bieden.

'Voor de aansluiting van de elektrische voertuigen moet een onderscheid worden gemaakt tussen de voor het publiek toegankelijke oplaadpalen en de privé-oplaadstations thuis', benadrukt Farid Fodil-Pacha. 'In beide gevallen hebben de twee uitdagingen die moeten worden aangepakt betrekking op hun integratie in het distributienet en de maatregelen die

moeten worden genomen om een gezonde concurrentie te garanderen tussen alle spelers die verantwoordelijk zijn voor de diensten die verband houden met deze oplaadpalen.'

Voor de privé-oplaadstations heeft BRUGEL - in overleg met SIBELGA - gewerkt aan oplossingen die het mogelijk maken om een beroep te doen op een specifieke leverancier voor de oplaadpaal (onafhankelijk van de leverancier van het andere elektriciteitsverbruik). Deze maatregel die in het Europese recht is opgenomen, zou onder meer kunnen worden gegarandeerd door het gebruik van een aangesloten meter met meerdere registers of van een specifiek circuit. Voor het beheer van de capaciteit in de appartementsgebouwen met garages (in het geval dat alle parkeerplaatsen zijn uitgerust met oplaadpalen), moet worden voorzien in een systeem om de aansluitingscapaciteit tussen alle gebruiksdoeleinden te delen. Momenteel laat het ontwerp van de dimensionering van de aansluitingen niet toe dat al deze oplaadpunten tegelijk kunnen worden gebruikt. In 2020 stelde SIBELGA de invoering van een specifiek tarief, de 'forfaitaire bijdrage per kVA', voor om de bijkomende capaciteitsaanvragen te rationaliseren. BRUGEL heeft opmerkingen gemaakt die rekening houden met de zorgen die de betrokken actoren hebben geuit tijdens een openbare raadpleging die in dat verband werd georganiseerd. Er zou door SIBELGA een nieuwe versie van deze maatregel moeten worden ingevoerd om ter goedkeuring aan BRUGEL voor te leggen.

'Voor de voor het publiek toegankelijke oplaadpalen op de weg of op parkings van grootwarenhuizen heeft de ervaring van de huidige concessie tussen het Brusselse Gewest en een private operator aangetoond dat een gebrekkige kennis van de netstructuur (in het bijzonder de niet-lokalisatie van 230V-zones en 400V-zones) de uitrol van oplaadpunten in het gedrang kan brengen en aanleiding kan geven tot hoge bijkomende verbindingskosten. Uit deze ervaring is ook gebleken dat het

van essentieel belang was om over te gaan tot een hervorming van de te omslachtige administratieve procedures die moeten worden gevolgd van de keuze van de locatie tot de daadwerkelijke installatie van de oplaadpalen', verduidelijkt Farid Fodil-Pacha.

Daarnaast heeft het nieuwe Europese kader de regulator nieuwe opdrachten gegeven voor het organiseren van de offerteaanvragen in verband met de installatie van deze oplaadpalen (bestek en richtlijnen). Om relevante antwoorden over deze onderwerpen te krijgen, is BRUGEL een studie over dit thema gestart.

'Rekening houdend met deze overwegingen heeft BRUGEL aangeraden om een coördinatietaskforce op te richten om een geïntegreerde gewestelijke visie te bepalen', zegt Farid Fodil-Pacha. 'De werkzaamheden die in het kader van deze taskforce zijn uitgevoerd, hebben geresulteerd in de opstelling van een rapport dat in juli 2020 door de Regering werd goedgekeurd. In deze visie is vastgelegd dat er tegen 2035 ongeveer 11.000 oplaadstations zullen worden geïnstalleerd. Op basis van de ervaringsfeedback van de eerste concessie die de Regering eind 2018 aan een privé-operator heeft verleend, raadt de taskforce ook aan om de goedgekeurde methodologie voor de toewijzing van de concessie te reorganiseren. Tot slot geeft ze SIBELGA de opdracht om de offerteaanvragen per perceel te organiseren voor de installatie van de oplaadstations door privéactoren. Het is aan BRUGEL om de voorwaarden van deze offerteaanvragen al dan niet goed te keuren.'

De evolutie van het technische reglement

In 2020 heeft SIBELGA voorgesteld om het technische reglement aan te passen. Het belangrijkste voorstel van dit project had betrekking op de forfaitaire bijdrage per kVA dat tot doel heeft om, via de tarieven, de aanvullende

capaciteitsaanvragen te regelen in het geval van een aansluiting van elektrische voertuigen in gebouwen met garages. Na de reacties van de actoren tijdens de openbare raadpleging heeft BRUGEL gevraagd om bepaalde elementen te herzien.

Aan de kant van SYNERGRID (federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België) werd in bepaalde voorschriften die voornamelijk verband houden met de flexibiliteit, voorgesteld om te voorzien in een nieuw contractmodel tussen de DNB en de FSP (leverancier van flexibiliteitsdiensten) waarin alle producten zijn samengebracht.

Investeringsplan

Eind 2020 heeft BRUGEL aan de Regering zijn adviezen overgemaakt over de ontwerp investeringsplannen (OIP) van SIBELGA voor elektriciteit en gas (periode 2021-2025) en ELIA (periode 2021-2031). Net als in het vorige boekjaar heeft BRUGEL een raadpleging over de OIP gehouden.

Om de marktpelers en het maatschappelijke middenveld aan te moedigen om deel te nemen aan deze raadpleging, heeft BRUGEL aan SIBELGA en ELIA gevraagd om een begrijpelijke en vereenvoudigde begeleidingsnota voor de OIP op te stellen. 'In dat verband hebben wij ook een presentatie van de OIP georganiseerd in de vorm van een webinar vanwege de uitzonderlijke gezondheidssituatie', zegt Farid Fodil-Pacha. 'Verschillende actoren hebben hun interesse getoond door deel te nemen aan het webinar en door allerlei opmerkingen te maken, voornamelijk over het OIP elektriciteit van SIBELGA.'

De thema's die bij de deelnemers de meeste reacties losmaakten, hadden voornamelijk betrekking op de installatie van verbonden meters, de capaciteit van het net om elektrische voertuigen op te laden en de legitimiteit van SIBELGA om te investeren in productie-installaties (bijvoorbeeld van het type warmtekrachtkoppeling).

Bevoorradingzekerheid en -kwaliteit van de netten in 2020

Ook al zijn de gegevens voor 2020 bij het ter perse gaan nog niet beschikbaar, toch kan worden gesteld dat de bevoorradingkwaliteit voor de gebruikers van het elektriciteits- en gasnet over een periode van 10 jaar aanzienlijk is verbeterd. Uit de analyse van de investeringsplannen van SIBELGA blijkt dat de elektriciteits- en gasnetten voldoende groot zijn om aan de energievraag op korte termijn te voldoen.

Gasnet

'De bevoorradingkwaliteit en -zekerheid op het gasnet volstaan', zegt Farid Fodil-Pacha. 'Vooral omdat de omzetting van het arme gas in rijk gas een extra capaciteitswinst van 11% oplevert. In 2020 is de eerste van de drie fasen van het project voor de overgang van arm gas naar rijk gas (dat over drie jaar is gespreid) van start gegaan. Voor dit eerste jaar werden in september ongeveer 50.000 gasgebruikers omgeschakeld in de gemeenten Sint-Jans-Molenbeek, Koekelberg en Sint-Agatha-Berchem.'

In haar adviezen, heeft BRUGEL enkele aanbevelingen gedaan. Deze laatste volgen op de vaststelling dat het aantal steunpremies (voor de controle van gasinstallaties) dat aan de Brusselse gebruikers wordt toegekend, relatief laag is (104 premies in 2019).

'BRUGEL is van mening dat het mechanisme om de meest kwetsbare gebruikers te ondersteunen nog relatief onbekend is', benadrukt Farid Fodil-Pacha. 'In onze adviezen hebben we in het bijzonder aan de Regering, Leefmilieu Brussel en SIBELGA aanbevolen om de communicatie over het bestaan van dit ondersteuningsmechanisme de komende maanden te intensiveren. Wij hebben hen ook voorgesteld om te overleggen met de instellingen (gemeenten, OCMW's, vzw's, ...) die de communicatie zouden kunnen optimaliseren, gezien hun nauwe samenwerking met de doelgroep van deze premie.'

Elektriciteitsnet

Het elektriciteitsnet is ook voldoende groot om in de huidige behoeften van de Brusselaars te voorzien. BRUGEL is zich er echter goed van bewust dat de klimaatdoelstellingen van het Gewest, die met name tot uiting komen in de maatregelen die in het Energie-Klimaatplan 2030 zijn aangenomen, aanleiding zullen geven tot een toenemende elektrificatie van de behoeften.

'Daarom vinden wij het nodig om vanaf nu maatregelen in te voeren om te anticiperen op de toenemende elektrificatie van de samenleving', zegt Farid Fodil-Pacha. 'BRUGEL heeft SIBELGA daarom gevraagd om instrumenten in te voeren waarmee

de verbruiksbehoeften (vooral met betrekking tot nieuwe toepassingen) beter kunnen worden ingeschat of de geleidelijke 'verslimming' van het net kan worden geactiveerd.'

Infrastructuren voor alternatieve brandstoffen

Wat de infrastructuren voor alternatieve brandstoffen betreft, werd de ontwikkeling van stations op samengeperst aardgas (CNG) voortgezet in 2020. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt momenteel over 5 CNG-stations. Een ervan, dat in december 2019 werd ingehuldigd, is bovendien het eerste BIO-CNG-station van België.

Openbare dienstopdrachten van SIBELGA

Net als elk jaar heeft BRUGEL aan de Regering haar adviezen meegedeeld met betrekking tot de openbare dienstopdrachten van SIBELGA (programma voor het jaar 2021 en uitvoeringsverslag voor het jaar 2019). Deze adviezen analyseren onder meer de activiteit met betrekking tot het beheer van de verlichting op de gemeentewegen door SIBELGA.

'In 2020 hebben we een meer diepgaande analyse uitgevoerd door na te gaan of de investeringscriteria, die een rechtstreekse invloed hebben op de financiële tenlasteneming van de kosten van de vernieuwingswerken van de openbare verlichtingsinfrastructuur, correct werden nageleefd', legt Farid Fodil-Pacha uit.

SIBELGA voorziet in 2021 in een algemene uitrol van op afstand bediende ledverlichtingssystemen (project Intelligent Street Lighting - ISL). De ontwikkeling van deze technologieën zal SIBELGA in staat stellen om de algemene energie-efficiëntie van haar verlichtingspark te verbeteren en de kwaliteit van de dienstverlening aan de Brusselaars te verhogen. Deze projecten leiden echter tot een verhoging van het totale programmabudget voor deze openbare dienstopdracht.

'In onze adviezen hebben we aangegeven dat het goed zou zijn dat de overheid nadenkt over de evolutie van de organisatie van het beheer van de openbare verlichting in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest', benadrukt Farid Fodil-Pacha. 'Om de tenlasteneming van de kosten via de facturen van de Brusselse consumenten te verminderen, beveelt BRUGEL in het bijzonder een gecentraliseerd beheer van de verlichting op de gemeentelijke en gewestwegen aan, evenals de invoering van een gediversifieerde financiering voor deze openbare dienstopdracht. Rekening houdend met het belang van deze openbare dienstopdracht stelt de regulator ook voor dat dit het voorwerp uitmaakt van een echt investerings- en exploitatieplan.'

TOEZICHT OP DE MARKT VAN DE LEVERING VAN GAS EN ELEKTRICITEIT

Binnen BRUGEL wordt het markttoezicht op verschillende niveaus uitgeoefend.

- De dienst Markt en Netten controleert of de netten aan de marktvereisten voldoen.
- Hij volgt ook de evolutie van de regels voor gegevensuitwisseling binnen de markt op. In 2020 had deze opdracht vooral betrekking op de opvolging van het project van ATRIAS.
- BRUGEL is tot slot de enige instantie die vergunningen voor de elektriciteits- en gasmarkt kan afleveren of intrekken. In dat verband heeft de regulator begin 2020 een initiatiefadvies opgesteld om de vergunningsregeling in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te hervormen. Dit advies werd aan een openbare raadpleging onderworpen en het definitieve advies waarin rekening wordt gehouden met de feedback van de verschillende actoren, werd in december 2020 goedgekeurd. De nieuwe regeling zal worden voorgesteld om in 2021 in het wettelijke kader te worden opgenomen.

Nieuwe vergunningen in 2020

In 2020 heeft BRUGEL een bijkomende gasvergunning en drie elektriciteitsvergunningen toegekend, wat het aantal vergunninghouders in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 38 brengt. Slechts 27 elektriciteitsleveranciers en 22 gasleveranciers zijn echter effectief actief in het professionele segment en slechts 6 in het huishoudelijke segment. Tot slot heeft BRUGEL een vergunning ingetrokken naar aanleiding van de afstand van levering van gas en elektriciteit door een leverancier die enkel actief was in het professionele segment.

Dossier ATRIAS

In 2020 is de laatste rechte lijn van de testfase van het platform ATRIAS ingegaan, met onder meer de implementatie van de integratietests van de toepassingen van DNB-ATRIAS en die van de leveranciers. De resultaten waren bemoedigend, maar verre van positief wat betreft de garanties voor succes van het platform. ATRIAS behoudt 1 september 2021 als lanceringsdatum. BRUGEL volgt de ontwikkeling van de tests en de situatie van de kleine leveranciers die niet deelnemen aan de ontwikkeling van het platform op de voet.

Verbruiksdaling

De daling van het verbruik als gevolg van de terugval van de economische activiteit tijdens de COVID-crisis heeft geleid tot een afname van de omzet. De risico's die verbonden zijn aan de onverkochte volumes en de niet-betaling van facturen zijn hierdoor toegenomen.

FLEXIBILITEITSPRODUCTEN VAN ELIA

Bij gebrek aan verbonden meters had de flexibiliteitsmarkt in 2020 enkel betrekking op de klanten die op de middenspanning zijn aangesloten. In dat verband heeft SYNERGRID verschillende wettelijke documenten ter goedkeuring aan de regulatoren voorgelegd (de technische voorschriften en het modelcontract DNB-FSP). In 2020 werden de regels voor de energieoverdracht door de CREG gewijzigd na overleg met de Gewesten (waarbij BRUGEL het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigt). Deze wijzigingen waren bedoeld om de pass-throughcontracten op te nemen die in de vorige regels werden uitgesloten. De op initiatief van ELIA aangevatte werken (openbare raadpleging, presentatievergaderingen, enz.) werden uitgevoerd om de regels voor de energieoverdracht uit te breiden naar de day-ahead- en intradaymarkten die gepland zijn voor het derde kwartaal van 2021.

Beheer van de meetgegevens van de flexibiliteit

Het SYNERGRID-platform voor gegevensuitwisseling, Flexhub genaamd, is meetgegevens blijven beheren in perfecte samenwerking tussen ELIA en de DNB. BRUGEL beschikt nog niet over voldoende gegevens voor het jaar 2020 over de klanten (gecertificeerd of geactiveerd in het kader van de flexibiliteitsproducten van ELIA). Om te anticiperen op de regelgevende en tariefhervormingen die moeten worden doorgevoerd om de toegang tot de flexibiliteitsmarkt voor alle netgebruikers mogelijk

te maken, hebben de regulatoren (die in FORBEG zijn verenigd) aan de DNB die lid zijn van SYNERGRID gevraagd om hun visie te geven over hun rol in het kader van het beheer van de meetgegevens voor de klanten die op de laagspanning zijn aangesloten.

WATERSECTOR

In 2018 heeft het Brusselse parlement aan BRUGEL verschillende opdrachten toevertrouwd met betrekking tot de watersector: controle van de waterprijs, sectorale expertise, goedkeuring van de algemene verkoopvoorwaarden van Vivaqua en uitvoering van een audit over de werking van de sector.

Om de auditopdracht uit te voeren, ging BRUGEL in twee fasen te werk: de uitvoering van een algemene audit in 2019 en de uitvoering van meer specifieke audits in 2020. De diensten van BRUGEL hebben zodoende gekozen voor twee specifieke audits met betrekking tot het assetmanagementbeleid van de operatoren en de kwaliteit van de dienstverlening aan de gebruiker. Deze twee audits maken het mogelijk om de huidige situatie van de sector te onderzoeken, evenals de afwijkingen ten opzichte van de goede praktijken afkomstig van een benchmark en de acties die moeten worden ondernomen om deze afwijkingen te verminderen. De audit over de kwaliteit van de dienstverlening is begin 2021 afgerond.

Beleid van de wateroperatoren op het vlak van assetmanagement

In 2020 heeft de audit van BRUGEL het mogelijk gemaakt om een nauwkeurige stand van zaken van het assetmanagementbeleid van de operatoren op te maken.

Wat VIVAQUA betreft

Uit de audit is gebleken dat er nog geen volledige vertaling was van de bedrijfsstrategie (Vivanext) op het gebied van assetmanagement. Deze studie heeft het onder meer mogelijk gemaakt om de kloof aan te tonen die bestond tussen de vastgelegde doelstellingen en de middelen die werden ingezet om deze te bereiken. Daarnaast is uit de studie ook gebleken dat bepaalde informatie met betrekking tot de aan- en afvoernetten onvolledig was.

'De audit heeft echter ook de nadruk gelegd op enkele positieve punten, zoals de recente oprichting van de cel Asset Management en de afbakening van de reikwijdte van haar activiteiten. Deze cel werd opgericht om een groot aantal verbeteringsacties uit te voeren, waaronder

de bepaling van het algemene risicokader om prioriteit te geven aan de te onderhouden/te vervangen infrastructuur', verduidelijkt Farid Fodil-Pacha.

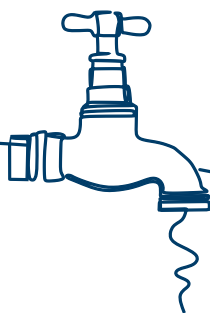
Wat de BMWB betreft

Wat de zuiveringsinstallatie betreft, wordt het activabeheer verbeterd als gevolg van de invoering van het nieuwe onderhoudssysteem. Uit de controle bleek echter dat er geen structureel onderhoudsprogramma voor de collectoren bestaat en dat er te weinig personeel is om deze collectoren te inspecteren en te onderhouden. Voorts bevat het beheerscontract weliswaar elementen die richting geven aan het beleid van SBGE inzake het beheer van activa, maar een strategie voor het beheer van activa als zodanig is momenteel niet geformaliseerd.

Uit de audit zijn ook enkele gunstige acties van de operator naar voren gekomen, zoals het project betreffende de controle van de collectoren en het topografische onderzoek dat twee jaar geleden werd aangevat en op basis waarvan het mogelijk zal zijn om de informatie te verkrijgen die momenteel ontbreekt.

De volgende fasen van de audit

BRUGEL is van plan om de resultaten van deze audit en de ter beschikking gestelde middelen (indicatoren) te gebruiken om de uitvoering van haar expertise- en adviesopdracht over de werking van de sector te sturen. BRUGEL beoogt een permanent verbeteringstraject naar uitmuntendheid in de sector, waarbij een pragmatische benadering wordt vooropgesteld en zowel bij BRUGEL als bij de operatoren de middelen worden geoptimaliseerd.

6

JURIDISCHE ZAKEN

In 2020 speelde de juridische dienst opnieuw een belangrijke rol bij BRUGEL, zowel wat zijn specifieke opdrachten betreft als voor zijn meer transversale opdrachten ter ondersteuning van de andere diensten en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Wat zijn de belangrijkste dossiers waarin de juridische dienst in 2020 adviserende of ondersteunende taken heeft vervuld voor de regering?

Karine Sargsyan: In 2020 heeft de juridische dienst van BRUGEL de algemene taak op zich genomen om de regering te adviseren bij de uitvoering van een aantal grote projecten: de omzetting van het Europese 'Clean Energy Package' in het Brusselse wettelijk kader en de reglementering van de activiteiten van de distributienetbeheerder.

Hoe zit het met de omzetting van het Europese Clean Energy Package in het Brusselse wettelijk kader?

KS: In het kader van het 'Clean Energy Package' heeft de Europese Commissie verschillende wettelijke bepalingen aangenomen die de bakens voor de toekomst van de energiesector in alle lidstaten uitzetten. De omzetting van die wetteksten in het Brusselse wettelijk kader vergt grondig denkwerk. In 2020 heeft BRUGEL proactief een advies opgesteld over het door haar bepleite voorstel voor de omzetting van de richtlijn in het Brusselse wettelijk kader. Verschillende thema's hangen immers samen met kwesties die uitvoerig aan bod komen in het gewestelijk beleid en de marktregulering door de Brusselse regulator. Dit omvat de energiegemeenschappen, elektrische voertuigen, de rol van de distributienetbeheerder, enz., maar ook de actieve rol van de klanten.

Wat bedoelt u met de actieve rol van de klanten?

KS: Met betrekking tot de energietransitie, wil de Europese Commissie bijvoorbeeld de consument centraal stellen in de energiemarkt. De Commissie beveelt daarom aan dat de consument een proactievere rol en meer zeggenschap krijgt in het besluitvormingsproces. In dit verband is het aan ons om de ontwikkeling van instrumenten - zoals bijvoorbeeld energiegemeenschappen - aan te moedigen, zodat deze dynamiek geleidelijk tot stand komt. Deze energiegemeenschappen - waarvan een eerste pilootproject in 2020 van start ging - zijn groepen burgers die beslissen om samen energie te produceren en deze productie te delen volgens vooraf bepaalde procedures.

Heeft dit advies zijn vruchten afgeworpen?

KS: Absoluut. Over dit advies is meermaals vergaderd met de regering en het bestuur. Een belangrijk deel van ons advies is overgenomen in het voorontwerp van de ordonnantie, dat eind 2020 in eerste lezing is voorgelegd. Wij kunnen dit alleen maar toejuichen want er is naar ons geluisterd over essentiële elementen van de nieuwe energiemarkt.

Karine Sargsyan
Verantwoordelijke van de
juridische dienst bij BRUGEL

*Bekijk het video-interview met
Karine Sargsyan.*

U had het ook over de reglementering van de activiteiten van de distributienetbeheerder SIBELGA. Hoe zit het met dit dossier?

KS: Onze dienst heeft een juridisch advies opgesteld over de verenigbaarheid van de huidige activiteiten van de DNB met de Europese richtlijnen. De conclusies die wij hebben getrokken, waren zeer duidelijk over bepaalde activiteiten die niet in overeenstemming met de richtlijnen werden bevonden. Wij stellen met voldoening vast dat het voorontwerp van ordonnantie op basis van deze juridische analyse heeft voorzien in een beperking van de productieactiviteit van de DNB. Dit is een uitstekende zaak voor het evenwicht op de energiemarkt.

Waarom hebt u vraagtekens geplaatst bij de voorwaarden voor het verwerven en beheren van de licenties voor de leveranciers?

KS: Om leverancier te kunnen zijn en elektriciteit op de Brusselse markt te kunnen verkopen, moet een bedrijf over een leveringsvergunning beschikken. Deze voorwaarde werd met name geregeld bij het begin van de liberalisering van de energiemarkt. Wij van BRUGEL zijn ervan overtuigd dat deze regeling nog te rigide is en daarom niet erg doeltreffend. Om deze aanpak te objectiveren, hebben wij een kwalitatieve studie van de regeling verricht en zijn wij tot de conclusie gekomen dat een hervorming noodzakelijk is om relevantere voorwaarden voor de toetreding tot deze markt vast te leggen. Uit deze analyse is ook gebleken dat er voor de leveranciers een kwaliteitsopvolging moet kunnen worden opgezet die geen al te grote administratieve rompslomp met zich meebrengt.

Hoe bent u tot die conclusie gekomen?

KS: In gesprekken met sommige leveranciers hebben wij vastgesteld dat er nog te veel onwetendheid heerst over de markt en de regels inzake consumentenbescherming

in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op basis van deze vaststelling wilden wij nagaan of de toetredingsregeling voldoende robuust was om zowel aan de belangen van de consumenten als aan die van de markt tegemoet te komen. Deze analyse is in feite noodzakelijk geworden na een aantal faillissementen van leveranciers. En we zijn er nu van overtuigd dat het systeem moet worden gerationaliseerd. Helaas stellen wij vast dat in het voorontwerp van ordonnantie niet echt rekening is gehouden met dit advies.

Waarom hebt u een opvolging van de leverancierspraktijken opgezet?

KS: Via verschillende klachten zijn wij tot het inzicht gekomen dat verschillende praktijken die bepaalde leveranciers hadden ingevoerd, moesten worden bijgestuurd. Om deze operatie te objectiveren, heeft onze dienst een tweejaarlijks opvolgingssysteem opgezet voor de praktijken van deze leveranciers. Ons doel is om, zonder onnodig dwingend op te treden, hen ertoe aan te zetten hun praktijken te verbeteren, in het belang van de consument.

Hoe zit het met de hervorming van het technisch reglement waar in 2019 sprake van was?

KS: In 2019 hadden wij inderdaad de ambitie om het technisch reglement te hervormen. De covid-19-crisis heeft de uitvoering van deze beslissing enigszins verstoord en daarom hebben wij ons geconcentreerd op kleine wijzigingen. Wat de activiteit van transmissienetbeheerder ELIA betreft, hebben we een project rond flexibiliteit opgestart. SIBELGA van zijn kant heeft verzocht om een kleine wijziging van het technisch reglement betreffende de aanpassing van de meetapparatuur op laagspanningsaansluitpunten, om overeenstemming met de aansluitingscapaciteit te bewerkstelligen. Onze dienst heeft getracht een algemene rechtsgrondslag voor dit thema te verschaffen. Een verzoek tot wijziging van het technisch reglement had ook betrekking op aansluitingen voor elektrische voertuigen. Aangezien BRUGEL aan dit verzoek specifieke voorwaarden had verbonden, die niet werden nageleefd, kon de regulator dit punt niet goedkeuren.

BRUGEL wilde dat de DNB over een globale visie kon beschikken over de ontwikkeling en uitrol van oplaadpunten voor elektrische voertuigen.

Wat waren uw ondersteuningsopdrachten voor de andere diensten?

KS: In 2020 werkten we tot slot ook samen met de dienst Hernieuwbare energie. Aangezien BRUGEL bevoegd is om af te kijken van de marktregels voor alles wat innoverende projecten betreft, hebben wij gewerkt aan het dossier van de Energiegemeenschappen. Zo hebben wij ons zowel beziggehouden met de uitvoering van de richtsnoeren voor deze afwijkingsprojecten als met de juridische analyse van de afwijkingsaanvraagdossiers. Wij hebben met name alle overeenkomsten tussen de rechtspersonen en de consumenten, de leden van de gemeenschap, de DNB, enz., geanalyseerd. Aangezien het proefprojecten zijn die als algemeen kader zullen dienen, moet BRUGEL op verschillende juridische punten aandachtig blijven, met name wat de rechten van de leden van de gemeenschappen betreft.

Wat de tariefdienst betreft, zijn wij tussengekomen om de juridische argumenten en de motivering van de tariefbeslissingen te consolideren. Dit is een zeer belangrijke oefening voor een regulator, zoals ook werd opgemerkt in een zeer recente uitspraak van het marktenhof. Wat de methodologie van de watertarieven betreft, is onze dienst ook tussengekomen om de motivering te versterken en te trachten de juridische onderbouwing van de beslissingen die voor de hoven en rechtbanken hadden kunnen worden aangevochten, te verzekeren.

Voor de dienst Markt en Netwerken hebben wij meegewerkt aan een breed scala van projecten. Onze analyse van de activiteiten van de DNB is een belangrijk punt dat mede vorm heeft gegeven aan alle denkpijpen over elektrische voertuigen. We hebben met name gewerkt aan het beleid voor de ontwikkeling van oplaadpunten voor elektrische voertuigen en de rol van de DNB. Wij hebben ook onze juridische expertise aangereikt bij de invoering van het dossier betreffende de verbonden meters.

Wij hebben nauw samengewerkt met de Socio-economische dienst in verschillende belangrijke dossiers. Aangezien BRUGEL bevoegd is om de algemene voorwaarden goed te keuren, maar ook bevoegd is om advies te geven voor de watersector, hebben we gewerkt aan het dossier van de waterarmoede, waarbij we onder meer hebben benadrukt dat het noodzakelijk zou zijn om een sociaal tarief, afbetalingsplannen onder toezicht en steun voor klanten die geconfronteerd worden met waterarmoede te integreren in het huidige wettelijke kader.

Hoe heeft u gewerkt aan de totstandbrenging van een wettelijk kader om de warmtenetten en thermische energie te beheren?

KS: In 2020 heeft de regering verklaard dat ze werk wil maken van de invoering van een wettelijk kader om warmtenetten en thermische energie te beheren. Anders dan in Vlaanderen en Wallonië bestond er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geen regelgevende tekst die deze kwestie echt regelde. Wij zijn verheugd over dit besluit omdat wij van mening zijn dat deze ordonnantie een cruciale stap is in het bevorderen van de totstandkoming van een markt voor thermische energie. Over het algemeen heeft BRUGEL dit project, dat ons voor advies werd voorgelegd, gesteund, maar tegelijkertijd heeft het aangedrongen op wijzigingen om het toezicht op de spelers op deze nieuwe markt te versterken, met name via een registratiesysteem en de invoering van een regulering. De Regering is BRUGEL hier niet in gevolgd, omdat ze er de voorkeur aan gaf de richtlijn getrouw om te zetten.

Welke conclusies hebt u getrokken met betrekking tot de productieactiviteiten van de DNB ten aanzien van het Europees recht?

KS: Als regulator heeft BRUGEL de verplichting erop toe te zien dat de regels van de vrijgemaakte markt worden nageleefd. Onze dienst voert deze oefening uit voor het investeringsplan, voor de vaststelling van de tarieven of voor onze adviesbevoegdheid ten aanzien van de regering. Daarom hebben wij in 2020 de productieactiviteiten van de DNB geanalyseerd in het licht van de Europese wetgeving.

Het Europees recht voorziet met name in een systeem van scheiding om de onafhankelijkheid van de netwerkbeheerders te waarborgen. Gelet op deze prerogatieven mag de distributienetbeheerder zich niet bezighouden met energieproductieactiviteiten. Evenmin mag hij laadpunten voor elektrische voertuigen ontwikkelen en aanbieden of opslagfaciliteiten ter beschikking stellen... tenzij een afwijking wordt toegestaan. Na onderzoek van dit dossier heeft BRUGEL geconcludeerd dat de huidige ordonnantie, die voorziet in de mogelijkheid tot productie door de DNB, onder bepaalde voorwaarden, niet in overeenstemming is met het Europees recht. In het voorontwerp van ordonnantie is men over deze kwestie deels het standpunt van BRUGEL gevolgd.

Wat vindt u van de invoering van de waterbemiddelingsdienst?

KS: BRUGEL was verplicht om vanaf 1 januari 2020 een waterbemiddelingsdienst op te richten. Na een jaar operationeel te zijn geweest, zijn er een tiental aanvragen bij de dienst binnengekomen. De besproken thema's waren interessant en zullen we zeker meenemen in ons denkwerk bij het opstellen van de algemene voorwaarden. Een van de dingen die we hebben gedaan is een advies opstellen over het lineaire tarief in geval van co-ouderschap. Ondanks deze inbreng is BRUGEL er voor blijven pleiten om deze bemiddelingsdienst om te vormen tot een geschillendienst. Wij zijn van mening dat deze opdracht beter aansluit bij de rol van de regulator. Het lijkt ons paradoxaal dat wij bindende beslissingen moeten nemen over de algemene voorwaarden en de tariefbepaling en dat wij bemiddelingen moeten organiseren zonder dat wij impact hebben op de beslissingen. Naar onze mening is dit een belangenconflict. En wij hopen dat dit standpunt in de wijziging van de waterordonnantie zal worden opgenomen.

Hoe zit het met de algemene voorwaarden van VIVAQUA?

KS: BRUGEL is bevoegd voor het goedkeuren van de algemene verkoopvoorwaarden van VIVAQUA. De voortgang van dit dossier is echter vertraagd door covid-19 en omdat VIVAQUA zich ten doel heeft gesteld haar strategische visie en SAP-systeem te verfijnen. BRUGEL benadrukte dat op dit punt vooruitgang moet worden geboekt. Aangezien het thema is opgenomen in de tariefovereenkomst tussen BRUGEL en VIVAQUA, zouden deze algemene voorwaarden in de eerste helft van 2021 moeten worden goedgekeurd. En aangezien deze voorwaarden gebaseerd zijn op de Franse distributieregelgeving en onze deskundigheid in de gas- en elektriciteitssector, zal de goedkeuring van deze voorwaarden een grote stap voorwaarts betekenen voor de gebruikers.

Met welke rechtszaken werd u in 2020 geconfronteerd?

KS: Aangezien BRUGEL de voorkeur geeft aan de bemiddelingsaanpak, zijn er zeer weinig geschillen geweest met de spelers in de verschillende sectoren. In Vlaanderen is echter tegen een decreet dat de compensatie voor prosumenten met 15 jaar verlengt, door de VREG, de CREG en anderen een beroep tot nietigverklaring ingesteld bij het Grondwettelijk Hof. BRUGEL stapte met de CREG mee in het geding. We waren namelijk van mening dat het vrijstellen van prosumenten tot het betalen van de openbare dienstverplichtingen en de federale taksen neerkwam op het verschuiven van de last van deze taksen naar de Brusselse consumenten. In 2020 heeft het Hof van Justitie haar advies uitgebracht en is ze de CREG gevolgd. Deze beslissing bevestigt de onwettigheid van de totale compensatie.